

การวิเคราะห์รายงานทางการเงินของสถาบันการเงิน เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ
โดยธนาคารแห่งประเทศไทย

นายธนา โอสถาเลิศ

ศูนย์วิทยพัทยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-325-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017372:14884264

ANALYSIS OF FINANCIAL REPORTS OF FINANCIAL INSTITUTIONS
FOR THE PURPOSE OF EXAMINATION BY BANK OF THAILAND

Mr.Thana Osathalert

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-325-6

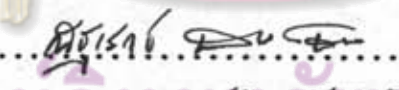
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์รายงานทางการเงินของสถาบันการเงิน เพื่อประโยชน์
 ในการตรวจสอบ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย
 โดย นายธนา โอสถาเลิศ
 ภาควิชา การบัญชี
 อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ฉัฐเสกข์ จิมโจม
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม นายสมมติ วินิจไพโรจน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

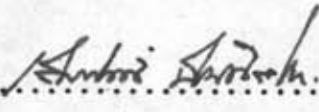

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ธนา วิชราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิตร นิลสุวรรณากุล)

 กรรมการ
 (อาจารย์ฉัฐเสกข์ จิมโจม)

 กรรมการ
 (อาจารย์จงจิตต์ หลีกภัย)

 กรรมการ
 (นายเต็มศักดิ์ บัณฑิตธรรม)

 กรรมการ
 (นายสมมติ วินิจไพโรจน์)

ธนา โอสถาเลิศ : การวิเคราะห์รายงานทางการเงินของสถาบันการเงินเพื่อ
 ประโยชน์ในการตรวจสอบโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ANALYSIS OF
 FINANCIAL REPORTS OF FINANCIAL INSTITUTIONS FOR THE PURPOSE
 OF EXAMINATION BY BANK OF THAILAND) อ.ที่ปรึกษา : อ.ฉัตรเสกข์ จิมโฆ
 อ.ที่ปรึกษาร่วม : นายสมมุติ วิจิไพโรจน์, 350 หน้า. ISBN 974-579-325-6

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาหลักและวิธีการวิเคราะห์รายงานทางการเงินของสถาบัน
 การเงิน (ในที่นี้ได้แก่ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิต
 ฟองซิเอร์) ที่ผู้ตรวจสอบของฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
 ยึดถือปฏิบัติ รวมถึงปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ดังกล่าว พร้อมทั้งเสนอแนวทาง
 ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกิดขึ้น รวมทั้งเสนอหลักการและแนวทางการวิเคราะห์เพื่อใช้เป็น
 แนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ในการศึกษาได้ใช้วิธีการสังเกตการณ์และอาศัยประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง
 รวมทั้งการสัมภาษณ์และศึกษาตัวอย่างการวิเคราะห์จากหน่วยตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบัน
 การเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งมีทั้งหมด 11 หน่วย

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการวิเคราะห์ของหน่วยตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบัน
 การเงินแต่ละหน่วยแตกต่างกัน โดยเฉพาะรายงานที่จัดทำเพิ่มเติมจากรายงานมาตรฐาน
 ในการวิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์ได้ใช้เพียงวิธีการวิเคราะห์แนวนอนและวิธีการวิเคราะห์อัตราส่วน
 เท่านั้น จึงเสนอให้ใช้วิธีการวิเคราะห์อื่นด้วย เช่น การวิเคราะห์แนวดิ่ง การวิเคราะห์การ
 เคลื่อนไหวของเงินทุน และการวิเคราะห์กระแสเงินสด เป็นต้น รวมทั้งเสนอตัวอย่างรายงาน
 การวิเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์รายงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตาม
 วัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้พบว่า ผู้วิเคราะห์ประสบปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับคุณภาพของ
 ข้อมูล เนื่องจากสถาบันการเงินจัดส่งรายงานไม่ตรงตามกำหนดเวลา ข้อมูลไม่ครบถ้วน แสดง
 รายการไม่ถูกต้องรวมถึงปัญหาข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ไม่ครบถ้วน เนื่องจากแบบรายงานไม่
 ครอบคลุมถึงข้อมูลที่ต้องการและงวดเวลาสำหรับการรายงานบางรายงานไม่ตรงกัน ธนาคาร
 แห่งประเทศไทยควรจัดอบรมให้ความรู้แก่พนักงานของสถาบันการเงิน เพื่อให้เข้าใจถึงหลักเกณฑ์
 และวิธีการจัดทำรายงานที่ถูกต้อง รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมแบบรายงานให้มีข้อมูลครอบคลุมรายการ
 ที่ต้องใช้ในการวิเคราะห์ และเปลี่ยนแปลงงวดเวลาการรายงานสำหรับแบบรายงานให้ตรงกัน

ภาควิชา การบัญชี
 สาขาวิชา การบัญชีทั่วไป
 ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

THANA OSATHALERT : ANALYSIS OF FINANCIAL REPORTS OF FINANCIAL INSTITUTIONS FOR THE PURPOSE OF EXAMINATION BY BANK OF THAILAND
THEIS ADVISOR : NATASEK CHIMCHOME. THESIS CO-ADVISOR : SOMMUT WINITPAIROAT
354 PP. ISBN 974-579-325-6

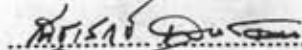
This thesis involves a study of the basis and method used by examiners of the Department of Financial Institution Supervision and Examination, the Bank of Thailand, to analyse financial reports of financial institutions (finance companies, finance and securities companies, securities companies, credit foncier companies) and the related problems and obstacles. The thesis also proposed recommendations on possible ways in which the problems may be resolved, as well as the basis and guidelines for the analysis of those financial reports.

The study utilizes a number of techniques. Observations are made of examiners on the job. The writer's own practical experience in the field also provides input for the study. A sample of examiners from all eleven existing Financial Institution Examination and Analysis Sections is interviewed. Examples of analyses made by examiners are studied.

The results of the study indicate that the formats of analysis adopted by the Financial Institutions Examination and Analysis Sections differ from one section to another, particularly where reports are prepared in addition to standard analysis reporting forms, and examiners use only horizontal and ratio analysis techniques. The study therefore proposes the use of other techniques eg., vertical analysis, fund flow analysis, and cash flow analysis; and proposes examples of additional analysis reporting forms to assist examiners in carrying out the analysis more efficiently and effectively. The study also indicates that examiners often face problems and obstacles relative to the quality of information in the financial reports resulting from delays in the submission of the reports by financial institutions, incomplete information, and incorrect presentation of information, as well as problems relative to the reporting forms which do not include all information necessary for analysis, and the periods covered by the various financial reports which do not always coincide. The study recommends that the Bank of Thailand should run courses to provide employees of financial institutions with proper understanding of the basis and methods for the preparation of financial reports, make revisions and additions to the reporting forms to include all information required for making the analysis, and change the periods of financial reports so that all reports cover the same time period.

ภาควิชา การบัญชี
สาขาวิชา การบัญชีทั่วไป
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ฉวีรุ เสกข์ จิมโถม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคุณสมมุติ วิจิตรไพโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ท่านทั้งสองได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิตร นิลสุวรรณกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์จงจิตต์ หลีกภัย และคุณเต็มศักดิ์ บัณฑิตธรรม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณธนาคารกสิกรไทย จำกัดที่ได้ให้ทุนอุดหนุนสำหรับการวิจัยนี้

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านของส่วนตรวจสอบและวิเคราะห์สถานประกอบการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้ง 3 ส่วนที่กรุณาให้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการศึกษารวมทั้งผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ช่วยให้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียน เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณบรรดาครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียนจนสำเร็จการศึกษาทุกประการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ธนา โอสถาเลิศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความนำ	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย	2
แนว เหตุผลและสมมุติฐานในการศึกษาวิจัย	3
ขอบ เขตของการศึกษาวิจัย	3
วิธีการศึกษาวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	4
2 ความหมายและประวัติความเป็นมาของสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเงินทุน	
ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจ เครดิตฟองซิเออร์	12
ความหมาย	12
สถาบันการเงิน	12
ธุรกิจเงินทุน	13
ธุรกิจหลักทรัพย์	15
ธุรกิจ เครดิตฟองซิเออร์	16
ประวัติความเป็นมา	18
บริษัท เงินทุน	18
บริษัทหลักทรัพย์	20
บริษัท เครดิตฟองซิเออร์	22
วิกฤติการณ์ที่สำคัญของสถาบันการเงิน	27

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3	การกำกับและตรวจสอบวัตถุประสงค์	34
	ความจำเป็นที่ต้องมีการควบคุมสถาบันการเงิน	34
	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	35
	การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน	38
	การตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบันการเงิน	39
	กฎหมายที่ใช้ในการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน	44
4	แบบรายงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินจัดทำและนำเสนอ แบบรายงานที่บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ต้องยื่นต่อ ธนาคารแห่งประเทศไทย	52
	แบบรายงานที่บริษัทหลักทรัพย์ต้องยื่นต่อธนาคารแห่งประเทศไทย	54
	แบบรายงานที่บริษัท เครดิตฟองซิเอร์ต้องยื่นต่อธนาคารแห่งประเทศไทย	54
	ตัวอย่างแบบรายงานและคำอธิบายประกอบแบบรายงาน	55
	ตัวอย่างแบบรายงาน	55
	คำอธิบายประกอบแบบรายงาน	97
5	การวิเคราะห์รายงานทางการเงินของสถาบันการเงิน เพื่อประโยชน์ในการ ตรวจสอบ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย	183
	การวิเคราะห์รายงาน	183
	เรื่องที่พึงสังเกตในการวิเคราะห์	184
	รูปแบบการวิเคราะห์	190
	การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ด้วยแบบฟอร์มมาตรฐาน	190
	แบบรายงานการวิเคราะห์ที่ผู้วิเคราะห์ที่ผู้วิเคราะห์ดัดแปลงหรือ จัดทำเพิ่มเติมจากแบบฟอร์มมาตรฐาน	223
6	สรุปและข้อเสนอแนะ	234

บรรณานุกรม	255
ภาคผนวก กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจ เครดิตฟองซิเอร์ พร้อมด้วย กฎกระทรวง และประกาศที่เกี่ยวข้อง	257
ประวัติผู้เขียน	354

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	งบคุณรวมของบริษัท เงินทุน/ เงินทุนหลักทรัพย์ทั้งระบบ..... 6
ตารางที่ 2	งบกำไรขาดทุนรวมของบริษัท เงินทุน/ เงินทุนหลักทรัพย์ทั้งระบบ..... 7
ตารางที่ 3	งบคุณรวมของบริษัทหลักทรัพย์ทั้งระบบ..... 8
ตารางที่ 4	งบกำไรขาดทุนรวมของบริษัทหลักทรัพย์ทั้งระบบ..... 9
ตารางที่ 5	งบคุณรวมของบริษัท เครดิตฟองซิ เออร์ทั้งระบบ..... 10
ตารางที่ 6	งบกำไรขาดทุนรวมของบริษัท เครดิตฟองซิ เออร์ทั้งระบบ..... 11
ตารางที่ 7	แสดงความแตกต่างในการจัดทำแบบรายงานการวิเคราะห์เพิ่มเติมของผู้วิเคราะห์..... 235
ตารางที่ 8	รายการในงบคุณที่สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากแบบรายงานต่าง ๆ..... 248

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย